

Správa z aktivity

Názov aktivity:	Sharing for Knowledge Transfer in the Circular Bioeconomy (webinár)
Termín realizácie:	28.6.2024, 13:00 – 15:00
Miesto realizácie:	online, platforma Zoom
Cieľ aktivity:	Nakoľko IZPI/CJ AKIS sa zapájala do niektorých z predchádzajúcich aktivít realizovaných v rámci projektu CEE2ACT (<i>partnerom projektu je Bioeconomy Cluster, ktorého je IZPI členom</i>), CJ AKIS bola prizvaná sa informačne zúčastniť predmetného webinára. Nakoľko zdieľanie znalostí je neoddeliteľnou súčasťou AKIS-u ako takého, webinára sme sa zúčastnili s cieľom rozšíriť náš obzor v predmetnej problematike.
Účastníci za IZPI:	Ing. Mária Šášiková, PhD.
Prílohy:	Pozvánka, fotodokumentácia

Priebeh: Podujatie sa zameriavalo bioekonomiku a transfer znalostí v oblasti bioekonomiky. Podujatím sprevádzala Hilke Bos-Brouwers. Na začiatku podujatia bol predstavený projekt CEE2ACT a jeho základné parametre (17 partnerov projektu v rámci 17 krajín EÚ). Cieľom projektu je vzájomné učenie sa zo skúseností (peer-to-peer learning). Projekt je tiež o nastavení bioekonomiky ako priority v rámci strategických cieľov jednotlivých krajín. Srdcom projektu je vybudovanie tzn. biohospodárskych hubov v jednotlivých partnerských krajinách projektu, teda aj na Slovensku. Išlo o druhý webinár, prvý webinár projektu CEE2ACT sa konal v marci 2024.

Po priblížení projektu CEE2ACT sa slova ujal Dr. Bama Kovács, ktorý vedie iniciatívu BIOEAST (v jednej osobe aj stála reprezentácia Maďarska pri EÚ. Dr. Kovács krátko predstavil, čo všetko sa robí v rámci iniciatívy BIOEAST. Jeho prezentácia bola zameraná na makroregión strednej a východnej Európy (CEE) a to, ako môže benefitovať z blížiacich sa udalostí – napr. so zameraním na to, že nás v najbližšom období čakajú 2 predsedníctva krajín CEE – Maďarska a Poľska. Boli taktiež prestavené krízy a výzvy, s ktorými EÚ bojuje (klimatická zmena, vojna na Ukrajine, vplyv pandémie Covid19 a ďalšie). Dr. Kovács sa vo svojej prezentácii taktiež dotkol otázok európskeho systému potravinovej bezpečnosti. Možnosti pre región strednej a východnej Európy vidí oblasti stratégií EÚ (napr. Green Deal) a v otázke potravinovej bezpečnosti. V súvislosti s iniciatívou BIOEAST spomenul 4 tematické ciele BIOEAST-u: zdravá pôda, voda, potravinový systém a zhodnotenie biomasy.

Po prezentácii Dr. Barnu nasledovala nosná časť podujatia „*Sharing and learning*“ (Zdieľanie a učenie sa). Išlo o panelové diskusie týkajúce sa biohospodárstva, kde sa diskutovalo o týchto čiastkových oblastiach:

- *Výskumné priority (biohospodárstva)*
- *Spolupráca v oblasti technologického transferu (v otázkach biohospodárstva)*
- *Monitoring a hodnotenie (biohospodárstva)*
- *Vzdelávanie a budovanie znalostnej bázy (v biohospodárstve)*
- *Finančné nástroje a možnosti financovania (biohospodárstva)*

Panel: Výskumné priority: Gudrun Obersteiner (BOKU) – za Rakúsko vidí ako výskumné priority v biohospodárstve oblasť **eliminácie použitia fosilných zdrojov** (v materiálnej oblasti, obaloch, oblečení...); oblasť **udržateľného lesníctva** a oblasť **výučby mládeže v otázkach bioekonomiky a znovu-použitia zdrojov**.

Nestor Domuschiev (Executive Forest Agency, Bulharsko) spomenul dôležitosť lesníctva, nakoľko v Bulharsku až 37 % územia je tvorených práve lesmi.

Nevena Čule (Institute of Forestry, Srbsko) – Nevena spomenula, že v Srbsku už majú funkčný bioeconomy hub. Podľa nej sú najdôležitejšími oblasťami výskumu: poľnohospodárstvo, bioelektrina – tzn. elektrické zdroje získané z biomasy; využitie biomasy pochádzajúcej z lesníctva a oblasť medzidisciplinárneho výskumu.

Jonas Joelsson (RISE Research Institutes of Sweden; Švédsko) – vo Švédsku sa oblasť biohospodárstva zameriava na sociálne výzvy (je orientovaná na konkrétnu „misiu“ – mission oriented). Zdôraznil dôležitosť využitia a zahrnutia neziskového sektora do biohospodárskych výziev.

Panel: Spolupráca v oblasti transferu znalostí: George Martinidis (CluBE-Cluster of Bioeconomy and Environment; Grécko) – venoval sa transferu znalostí v rámci projektu CEE2ACT. Spomenul dôležitosť budovania quadruple helix modelu. Za najdôležitejšie v oblasti znalostného transferu považuje inkluzívnosť a flexibilitu.

Sofija Babic (Chorvátsko, WWF Adria) sa v oblasti transferu znalostí vyjadrila, že najdôležitejšou myšlienkou je spojiť sily, s kým sa dá, smerom k spoločným projektom.

Maria Gaspar (Rumunsko) – hovorila o fungujúcom biohospodárskom hube v Rumunsku, ktorý sa aktuálne skladá z 32 stakeholderov. Kľúčovými slovami, ktoré si spája so znalostným transferom, sú: quadruple helix, dôležitosť otvorenosti a spolupráce a vytrvalosť.

Panel: Monitoring a hodnotenie: Paula de la Sen (CIRCE - Centro Tecnológico) hovorila o dôležitosti prístupu k financiám na monitoring a hodnotenie.

Pasi Rikonen (LUKE) v tejto súvislosti spomínal existujúcu stratégiu biohospodárstva vo Fínsku, ktorá konkrétne rieši tieto otázky.

Panel: Vzdelávanie a budovanie znalostnej bázy: Prvou rečníčkou v rámci tohto panelu bola Katarína Blicklingová z Bioeconomy Clustra. V rámci svojho vstupu spomenula mnohé z aktivít, na ktorých sa spoločne s Bioeconomy Clustrom podieľalo aj IZPI – napr. 2 workshopy venované biohospodárstvu (IZPI spolu-organizovalo jeden z nich, dňa 18.10.2024). Okrem toho bol spomínaný „Bioeconomy Changemakers Festival“ (13.3.2024), ktorý prebehol na AgroBioTechu v Nitre so zameraním na edukáciu mládeže. Svojou troškou na tomto podujatí prispelo aj IZPI, napr. vo forme organizovania kreatívnej súťaže pre deti a mládež a súvisiacimi aktivitami. Z edukačných aktivít spomenula na Slovensku fungujúci festival Agrofilm, online nástroj venovaný príkladom dobrej praxe na stránkach projektu CEE2ACT a e-learningovú platformu – 4 moduly venované bioekonomike, ktoré sa chystajú v rámci projektu CEE2ACT.

Nathalie Barges (Greenovate Europe) spomenula projekt [GO-GRASS](#) (použitie trávy ako prírodného materiálu+ train the trainers program) a projekt <https://www.newtechnaqua.eu/>.

Panel: Finančné nástroje a možnosti financovania: V rámci panelu bola spomenutá myšlienka, že na všetko sú potrebné finančné zdroje.

Omar Ceylan (Geonardo, Maďarsko) – hovoril o komplexnosti nástrojov, ktoré je možné využiť na financovanie bioekonomických projektov. Spomínaný bol program Horizont, Interreg, LIFE, European Maritime fund, Digital Europe (pre digitalizáciu v oblasti biohospodárstva); Európsky sociálny fond (na rozvoj zručností); resp. pôžičky z Európskeho záručného fondu.

Sofija Babic (Chorvátsko, WWF Adria) – v tejto súvislosti spomenula, že v Chorvátku tiež už existuje stratégia pre oblasť bioekonomiky, v ktorej je jasne zadefinované, čo môže byť z čoho prefinancované.

Pozn.: Počas podujatia boli účastníci pravidelne dopytovaní na otázky súvisiace s biohospodárstvom prostredníctvom aplikácie woodclap.

Záver aktivity: CJ AKIS bolo prizývané od začiatku aktivít projektu CEE2ACT byť aspoň v externej forme jeho súčasťou. Okrem iného sa IZPI/CJ AKIS spolupodieľalo na zdarnom priebehu podujatia „Vytvorenie biohospodárskeho hub-u na Slovensku“ (18.10.2024, organizované na IZPI, Modrý salónik). V ďalšom období sa plánuje vybudovanie biohospodárskeho hubu na Slovensku, kde sa očakáva, že vznik tohto hub-u bude koordinovať riadiaci orgán, MPRV SR. Kontaktnou osobou za IZPI v roli člena CEE2ACT hubu je Katarína Tóthová. Nakoľko téma biohospodárstva je v súčasnej dobe do veľkej miery podporovaná v rámci EÚ financovania a je často skloňovanou, veríme, že aktivity projektu prispievajú k budovaniu a rozvoju biohospodárstva na Slovensku. Ďalšou aktivitou v rámci projektu by ma a byť study visit na Wageningen University and Research (WUR, Holandsko), kde by mali byť pozvaní aj vybraní stakeholderi aj zo Slovenska a následný on-site workshop na jeseň 2024.

Vypracoval: Ing. Mária Šášiková, PhD.

dňa: 28.6.2024